

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัย
ในผู้รับบริการคุมกำเนิดรายใหม่ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12 ยะลา

FACTORS RELATED TO THE SELECTION OF INTRAUTERINE DEVICES
AMONG NEW ACCEPTORS
IN HEALTH PROMOTION CENTER REGION 12 YALA

ศัญญลักษณ์ ศิริชนะ

อุภินันท์นาการ

จาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ม. มนต์ค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2538

อน

๕๔๕๔๔

๒๕๓๘

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้ห้องอนามัยในผู้รับบริการ
 คุมกำเนิดรายใหม่ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12 ชะลา
 ผู้วิจัย ทัศนลักษณ์ ศิริชนะ
 ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

วสันต์ ลิ้นะสมิต, พ.บ., F.A.C.O.G.

เชิดพงษ์ สันตติ, พ.บ., ป.ชั้นสูง(สูติ-นรีเวช),
 วว.(สูติ-นรีเวช)

วิไล กุศลวิศิษฎ์กุล, ศศ.บ., วท.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา 27 มิถุนายน พ.ศ.2538

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาต่อการคุมกำเนิดของผู้รับบริการคุมกำเนิดรายใหม่ที่เลือกใช้และไม่เลือกใช้ห้องอนามัย ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ห้องอนามัย และสร้างสมการทางสถิติเพื่อทำนายกลุ่มผู้รับบริการที่เลือกใช้ห้องอนามัย สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นสตรีวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-44 ปี ที่มารับบริการคุมกำเนิดรายใหม่ ที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12 ชะลา ในระหว่างวันที่ 9 มกราคม 2538 ถึงวันที่ 7 เมษายน 2538 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเก็บข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 332 ราย แบ่งเป็นกลุ่มที่เลือกใช้ห้องอนามัย 193 ราย และกลุ่มที่ไม่เลือกใช้ห้องอนามัย 139 ราย ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บรรยายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ห้องอนามัยโดยใช้สถิติวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของผู้รับบริการคุมกำเนิดรายใหม่ที่เลือกใช้ห่วงอนามัยพบว่า มีอายุเฉลี่ย 27.62 ปี อายุแรกสมรสเฉลี่ย 21.17 ปี ระยะเวลาการสมรสเฉลี่ย 6.37 ปี จำนวนบุตรที่มีชีวิตเฉลี่ย 1.80 คน จำนวนบุตรที่ต้องการเพิ่มเฉลี่ย 1.37 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้านร้อยละ 46.7 มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ย 3,375 บาท ต่อเดือน จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาสูงสุด 8.58 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 62.7 มีทัศนคติปานกลางต่อห่วงอนามัยร้อยละ 81.3 มีความรู้เรื่องห่วงอนามัยระดับปานกลางร้อยละ 80.8 และตนเองมีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้ห่วงอนามัยร้อยละ 65.8

ลักษณะทั่วไปของผู้รับบริการคุมกำเนิดรายใหม่ที่ไม่เลือกใช้ห่วงอนามัยพบว่า มีอายุเฉลี่ย 26.16 ปี อายุแรกสมรสเฉลี่ย 20.76 ปี ระยะเวลาการสมรสเฉลี่ย 5.42 ปี จำนวนบุตรที่มีชีวิตเฉลี่ย 1.63 คน จำนวนบุตรที่ต้องการเพิ่มเฉลี่ย 1.40 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้านร้อยละ 49.6 มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ย 2,600 บาทต่อเดือน จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาสูงสุด 8.19 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 60.4 มีทัศนคติปานกลางต่อห่วงอนามัยร้อยละ 79.9 มีความรู้เรื่องห่วงอนามัยระดับปานกลางร้อยละ 78.4 และตนเองมีส่วนในการตัดสินใจไม่เลือกใช้ห่วงอนามัยร้อยละ 71.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาต่อการคุมกำเนิด ต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัย พบว่าการสนับสนุนของบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัย และเมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์จำแนกประเภทพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัยเป็นลำดับที่ 1 คือ ทัศนคติต่อห่วงอนามัยรองลงมา คือ อายุ และการสนับสนุนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยสมการจำแนกประเภทสามารถทำนายการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้อง ร้อยละ 62.35

Thesis Title Factors Related to the Selection of Intrauterine Devices among New Acceptors in Health Promotion Center Region 12 Yala

Name Tanyalux Sirichana

Degree Master of Science (Human Reproduction and Population Planning)

Thesis Supervisory Committee

Vasant Linasmita, M.D., F.A.C.O.G.

Cherdpong Santati, M.D., Thai Board of Ob.& Gyn.

Wilai Kusolvisitkul, B.A., M.Sc.

Date of Graduation 27 June B.E. 2538 (1995)

ABSTRACT

The objective of this study are a) to study the characteristics of the new acceptors who use (and not use) intrauterine devices (IUD) covering the following factors, namely, population, socio-economics and psychological factor related to contraceptive use. b) to analyse factors that related to and influenced the new acceptors in selecting IUD and c) to formulate a statistical equation that could predict the new IUD acceptors. The study population included 332 new acceptors, 193 cases chose IUD and the others 139 were those who chose pills, injections, implants or condoms at Health Promotion Center Region 12 Yala during January 9, 1995 to April 7, 1995.

The statistics used for analysis included percentage, mean, standard deviation, chi-square test, Cramer's V and discriminant analysis where appropriated. The results were as follows:

The characteristics among the new acceptors of the two groups, use and not use IUD, were similar. Those who chose to use IUD had their mean age of 27.62 years, mean age at their first marriage was 21.17 years, mean duration of marriage was 6.37 years. The average number of children were 1.80, the average number of wanted children in the future were 1.37. 46.7 % were housewives, the average family income was 3,375 bahts/month, 62.7 % were Muslim, 81.3 % had fair attitude toward IUD, 80.3 % had fair knowledge about IUD and 65.8 % made their decision about using IUD by themselves.

The new acceptors who selected another methods of temporary contraception other than IUD had their mean age of 26.16 years, mean age at their first marriage was 20.76 years, mean duration of marriage was 5.42 years. The average number of children were 1.63, the average number of wanted children in the future were 1.40. 49.6% were housewives, the average family income was 2,600 bahts/month, 60.4 % were Muslim, 79.9 % had fair attitude toward IUD, 78.4 % had fair knowledge about IUD and 71.2 % made their decision about not using IUD by themselves.

Using the chi-square test, the other personal support was the only factor found to be related to the selection of IUD among the new acceptors. However, by using the discriminant analysis, the result revealed that the attitude toward IUD was the most important factor which influenced the selection of IUD among new acceptors, followed by age and other personal support. The discriminant function which was constructed from the influential variables could predict those who chose to use and not use correctly by 62.35 % .